

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Blivande EU-ordförandelandet Sverige vill möblera om bland jordbruksstöden – vill gynna ekonomin på landsbygdsområden
 - Universitetsstäderna växer medan framtiden för den finländska landsbygden ser allt mörkare ut
 - ”Det ligger i tiden att utveckla landsbygden” – landsbygdspolitiska redogörelsen i YTR:s nätkolumn
 - Projektet *Archipedalo* skall locka cykelturister till Åbolands och Ålands skärgårdar
 - Skapandet och kulturen är inte småsaker i landsbygdspolitiken – Eero Uusitalo i tidningsledaren för Landsbygd Plus
 - Läs även detta: **Europeiska nätverket för landsbygdsutveckling har nu egen hemsida* **Sommarjobb åboländska skärgården lockade – storindustrier tar emot färre sommararbetare* **Pengar till landsbygdens dataförbindelser* **Årets LOKAALI-seminarium ordnas i Vasa* **Seminariet Övergripande planering av byar väl mottaget* **Tauno Linkoranta tillbaka som byaombud i Egentliga Finlands Byar – Outi Tikkanen ny projektchef för SYTY:s grannhjälpsprojekt* **Beställ landsbygdsnätverkets årsberättelse 2008* **Fånga ”talkokrafterna” på bild och delta i ”Årets Byabild 2009”*
-

Cit: **”Att anpassa sig till EU:s gemensamma lantbrukspolitik är inte alls enklare än för 15 år sedan.”**

Maaseudun Tulevaisuus om EU:s motstånd mot att utvidga 141-stödet att gälla permanent för Finland (Hufvudstadsbladet 3.6).

BLIVANDE EU-ORDFÖRANDELANDET SVERIGE VILL MÖBLERA OM BLAND JORDBRUKSSTÖDEN – VILL GYNNA EKONOMIN PÅ LANDSBYGDSOMRÅDEN

Sverige vill ändra bland EU:s jordbruksstöd, då landet rar över EU-ordförandeskapet i början av juli, bl.a. skall andelen stöd för landsbygdens utveckling stärkas på bekostnad av de direkta stöden. Enligt jordbruksminister Eskil Erlandsson är jordbrukets andel av EU-budgeten fortfarande på tok för hög och bör sänkas. Under sitt ordförandeskap kommer Sverige att arbeta för en sådan här utveckling. I stället för direkta stöd till jordbrukare, borde EU-stöden riktas till projekt med målsättningen att gynna ekonomin i landsbygdsområden, vilket skulle legitimera CAP(Common Agricultural Policy)-stöden bland skattebetalarna och öka jordbrukarnas konkurrensmedvetenhet. Erlandssons förslag torde inte falla i god jord inom EU:s stora jordbruksländer som Frankrike, Spanien och Tyskland, vilka lyfter de största beloppen (över 9 miljarder årligen, 5,9 miljarder, respektive 5,5 miljarder euro). Den nuvarande planen löper ut år 2013, så nästa CAP måste byggas om i god tid för att kunna bli färdig till dess. Svenskarna vill även ha en jämnare fördelning av jordbruksstöden inom EU, för än så länge är stöden till Östeuropa betydligt lägre. *Uppgifterna är från en notis av Peter*

Karlberg i tidningen Landsbygdens Folk (från 29.5).

EU-parlamentet får betydligt mer makt med det nya Lissabonfördraget. Parlamentets medbeslutande blir en huvudregel, men det förutsätter att Lissabonfördraget antas av alla EU-länder. Går allt enligt ritningarna, kan Lissabonfördraget träda i kraft redan i början av år 2010, vilket skulle få stor betydelse för styrkeförhållandena mellan EU-kommissionen, ministerrådet och parlamentet. Kontentan är att parlamentet får mer makt, särskilt på jordbrukets område. EU-parlamentet har hittills hållits utanför frågor som berör den första pelaren (EU:s politik för jordbruket), medan parlamentarikerna har haft sista ordet, när det gäller landsbygdsstöden. Framöver blir det fritt fram för parlamentet att bestämma över både den första (jordbrukspolitiken) och den andra pelaren (landsbygdspolitiken). Parlamentet skulle sålunda få alla möjligheter att formulera nästa långtidsbudget från 2010 till 2014 och därmed kunna utöva ett stort inflytande på de ekonomiska ramar som jordbruket förfogar över i framtiden. Redan nästa år inleds planeringen av långtidsbudgeten. Läs mer i Landsbygdens Folks nätupplaga under adressen http://www.slc.fi/lf_nyhet.asp?id=2901.

UNIVERSITETSSTÄDERNA VÄXER MEDAN FRAMTIDEN FÖR DEN FINLÄNSKA LANDSBYGDEN SER ALLT MÖRKARE UT

Medan universitetsstäderna fortsätter växa, ser framtiden för den finländska landsbygdens framtid allt mörkare ut. Det här visar en undersökning som Stiftelsen för kommunal utveckling gjort, en prognos som blickar fram till år 2015. De största regionala vinnarna är Helsingfors, Åbo, Tammerfors, Jyväskylä, Kuopio, Uleåborg och Vasa, medan resten av Finland verkar vara förlorare om man räknar ihop kommunens befolkningstillväxt, förändringar i den bebodda markytan och antalet nyfödda. ”Urbaniseringen är en historisk trend som har fortsatt och ser ut att fortsätta ifall det inte dyker upp något ovanligt, eller om finans- och energikrisen inte ändrar på förhållandena”, berättar Jouni Ponnikas vid Kajana universitetscentrums Lönnrot-institut. Undersökningen har inte i större grad beaktat recessionens möjliga påverkan på regionutvecklingen, eftersom fenomenet är så nytt med tanke på undersökningens tidsskala. Traditionellt har det varit så att när tillväxten saktat ner, blir också urbaniseringen långsammare. I fortsättningen kommer man antagligen även att fundera över vilka områden som utvecklas efter recessionen. I undersökningen, som gjordes av Lönnrot-institutet, geografiska institutionen vid Uleåborgs universitet och Suomen Aluetutkimus FAR, kartlades också experternas prognoser för den regionalpolitiska utvecklingen. Man frågade bl.a. företagare, landskapsdirektörer, statsförvaltningen, samt läroanstalter. Största delen av experterna ansåg att det är ofrånkomligt att urbaniseringen fortsätter i Finland, medan frågan om det är en bra eller dålig sak, delade åsikterna starkt. De som ansåg att det är dåligt, oroades för att infrastrukturen på landsbygden försämras och att finländarna inte genuint trivs i de trånga tillväxtcentren. Förespråkarna hävdade däremot att ökad konkurrenskraft och tätare samhällsstruktur har positiva klimateffekter. Enligt Ponnikas framgår det här inte direkt ur undersökningen, men man har fått en sådan bild att det är fler som till och med förespråkar att glesbygden ödeläggs. *Uppgifterna är från Vasabladet onsdagsupplaga (3.6), men finns även på tidningens nätupplaga i en kortare version (från 2.6) under adressen <http://www.vasabladet.fi/story.aspx?linkID=70938&storyID=42471>.*

”DET LIGGER I TIDEN ATT UTVECKLA LANDSBYGDEN” –

LANDSBYGDSPOLITISKA REDOGÖRELSEN I YTR:s NÄTKOLUMN

Det ligger i tiden att utveckla landsbygden, för de s.k. globala megatrenderna visar alla att landsbygdens roll växer i framtiden. Vi behöver trygghet för den mat vi äter, förnybar energi, utrymme och välbefinnande i våra liv. Det finländska samhället bör själv inhämta kunskap och klargöra landsbygdens möjligheter. Målet med statsrådets landsbygdspolitiska

redogörelse är att vända utvecklingen för servicen på landsbygden till det bättre. Likaledes är målet att utveckla landsbygdsnäringsen mångsidigt och en bättre organisering av verksamheten inom landsbygdsutvecklingen. Redogörelsen, som är ett medel för att diskutera hur allt detta skall göras, ligger nu hos landets högsta förvaltningsorgan, riksdagen. Här behandlas den i olika utskott till mitten av oktober, och därefter inhämtar jord- och skogsbruksutskottet riksdagens åsikter i slutet av året. Meningen är att regeringen, efter riksdagens ställningstaganden, själv gör det konkreta åtgärdsprogrammet, som sedan skulle godkännas som statsrådets principbeslut. All feedback om redogörelsen är välkommen till oss på jord- och skogsbruksministeriet eller till arbets- och näringsministeriet. Bara genom en konkret aktivitet kommer man framåt i utvecklandet. Särskilda frågor som framträder, är frågor om de glestbebodda områdena, vilka behöver specialåtgärder. Det kommer att göras en skild utredning under hösten om detta. En annan skild sak som behöver redas ut, är tredje sektorns möjligheter att delta, bättre än nu, i landsbygdens olika aktiviteter. Eftersom redogörelsen är gjord för behov i hela Finland, är åtgärderna på en allmän nivå, sett ur landskapens synvinkel. Redogörelsens linjedragningar utgör ändå en god grund, då man inom varje region överväger egna utvecklingsbehov. Det skulle särskilt vara bra att fundera över, hur man effektivt organiserar landsbygdsärendenas utveckling på landskapsnivå, så att alla parter kan vara med. *Hela texten (på finska) för juni månads nätkolumn, som skrivits av statssekreteraren Jouni Lind på jord- och skogsbruksministeriet, finns på YTR:s hemsida under webbadressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/tiedotus/verkkokolumnit/jouni_lind_selonteolla_maaseutukeskustelu_kayntiin.html.*

PROJEKTET ARCHIPEDALO SKALL LOCKA CYKELTURISTER TILL ÅBOLANDS OCH ÅLANDS SKÄRGÅRDAR

Skärgårdsutvecklare Christian Pleijel, som är anställd av den åländska landskapsregeringen och sekreterare i Ålands skärgårdsnämnd, håller i trådarna för det nya projektet *Archipedalo* som skall binda samman Åbolands och Ålands skärgårdar med en tredje ringväg. Den nya ringleden skall främst locka cykelturister till skärgården och sålunda bli ett lyft för de små butikerna, samt logiuthyrare och andra turistföretagare. Cykelleden går via Houtskär, Iniö och Gustavs till åländska Brändö, Kumlinge, Sottunga och Kökar, för att sedan fortsätta till Korpo i Väståboland, som satsar 150000 euro på detta tvååriga försöksprojekt. I första skedet har man klarlagt rutten vad gäller serviceutbudet. I höst blir det ett marknadsföringstest av ringvägen och nästa sommar kan man summera erfarenheterna. Sedan är det meningen att projektet skall leva vidare av egen kraft. Upptakten till cykelleden *Archipedalo* är att den åländska skärgårdsnämnden för två år sedan efterlyste idéer för skärgårdens utveckling. Det kom sammanlagt in 117 olika förslag. Enligt Pleijel saknas det inte idéer i skärgården, men nog entreprenörer. Det finns även ett oerhört behov av hantverkare och allmänt sett människor med praktiskt kunnande och förmåga att se skärgården med nya ögon. Skärgårdskommunerna har varit ganska bra på att marknadsföra sig som semesterplatser, men betydligt sämre att informera om hur bra det är för bl.a. barnfamiljer att bo i skärgården. *Uppgifterna är från en artikel, skriven av Rolf-Lennart Witting, i senaste veckas upplaga (29.5) av tidningen Landsbygdens Folk.*

SKAPANDET OCH KULTUREN ÄR INTE SMÅSAKER I LANDSBYGDSPOLITIKEN – EERO UUSITALO I TIDNINGSLEDAREN FÖR LANDSBYGD PLUS

Professor Eero Uusitalo skriver i ledaren för tidningen *Maaseutu Plus – Landsbygd Plus* 3/2009 om, att var åstadkommer man kultur och var får skapandet sin form som musikstycke, litterär produkt eller som skulptur. I få byar har man satt upp skulpturer som minnesmärken, men däremot har nog skulpturerna tillverkats i många byar. Skapandet sker nämligen ofta på

landet, trots att marknaden för produkterna är större i staden. Uusitalo berättar att kulturen omsatte 4,6 miljarder euro i Finland år 2006, medan massa- och papperstillverkningen omsatte 3,5 miljarder euro. Det är alltså ingen obetydlig verksamhet det handlar om och skapandet och kulturen är inte småsaker inom landsbygdspolitiken. Men hur främjar man dessa då? För att den enskildes och gruppernas skapande skall bli vårt gemensamma gagn, krävs ett kritiskt, tolerant och fördomsfritt attitydklimat. Orden är inte i konflikt med varandra. Ett ödmjukt skapande utgår sålunda ifrån att början ofta är anspråkslös och liten. Inom skapande branscher uppstår nog arbetsplatser, men på sikt. Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) kulturtemagrupp visionerar om, att år 2030 är landsbygden kulturellt mångsidig, -värdig, aktiv och fördomsfri. Övrigt som tas upp i tidningens finskspråkiga artiklar är bl.a.:

- Det självgjorda fönstret
- Skapande branscher och upplevelsehushållning som landsbygds framgångsfaktorer
- I Birkalands byar tar man fram vi-andan genom folkopera
- Från byahövding till byaverksamhet
- Närhet och "lurvterapi"
- Naturfotografen trivs i skogen

De svenskspråkiga sidorna, *Svenska Spalten*, (9 s) har följande rubriker:

- Nanoq museet – arktiskt äventyr i den österbottniska skogen
- Lyckad Ödeskonferens i revykavalkadens tecken
- FRK-projekt vill öka tryggheten i glesbygden
- Konsten i Halfway – inte en framgångshistoria, men en överlevnadshistoria
- Juthbacka kulturcentrum – knypunkt för kulturentreprenörskap
- Övrigt i denna tidning – subjektiva axplock bland de finskspråkiga texterna

Årets tredje nummer av tidningen *Maaseutu Plus – Landsbygd Plus* utkommer 16.6. Lite av innehållet här ovan (gäller de finskspråkiga texterna) finns att läsas under webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi/maaseutuplus/body0=3930>. Detta nummer innehåller även artiklar från landsbygdsnätverksenheten.

Tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus är språkrör för byarörelsen, de lokala aktionsgrupperna och övriga landsbygdsutvecklare. Tidningen, som getts ut sedan år 2000 och utkommer 6 ggr per år (med normalt ca 36 sidor per nummer), är tvåspråkig med ett mindre antal svenska sidor. Utgivare är Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf med Eero Uusitalo som chefredaktör och Ritva Salomaa-Santala som redaktör. Svensk Byaservice sköter om koordineringen av de svenskspråkiga sidorna i tidningen. För prenumeration kontakta Sylvia Manninen på tel. 02-738 1761 eller per e-mail sylvia.manninen@kylatoiminta.fi.

LÄS ÄVEN DETTA

Europeiska nätverket för landsbygdsutveckling har nu egen hemsida

European Network for Rural Development (ENRD), alltså det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling, har nu en webbsida. På sidan finns bl.a. länkar till olika länders utvecklingsprogram, landsbygdsnätverksenheter och ministerier. Även nyhetsbrev *RUR@L News* och info om Leader, samt evenemang finns på webbsidan. Adressen till hemsidan är <http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/enrd/>.

Ett av huvudmålen för ENRD, och faktiskt EU:s landsbygdsutvecklingsstrategi, är att föra landsbygdssamhällena närmare varandra i akt och mening att förbättra genomförandet av landsbygdsutvecklingspolicyn. Det här innebär att man stärker informationsflödet och kommunikationen mellan de olika nivåerna av intressenter för Europas landsbygd, som i sin tur uppmuntrar till ett större och mera effektivt slag av interaktion och utbyte av expertis inom

alla områden för ENRD:s verksamhet.

Sommarjobb i åboländska skärgården lockade – storindustrier tar emot färre sommararbetare

Arbetsgivarna ute i skärgården är nöjda eftersom rekordmånga ungdomar har sökt sommarjobb i år. När stora industrier inte anlitat sommararbetare i lika stor utsträckning som tidigare, har gästhamnar, hotell, butiker och bärodlingar redan nu tillräckligt med arbetskraft för att klara av säsongen. Oron över den egna ekonomin har fått ungdomarna att söka även mera krävande arbeten. Efter en kartläggning av sommarjobbssituationen hos flera arbetsgivare i den åboländska skärgården visar det sig att alla blivit positivt överraskade av antalet ansökningar för sommararbeten. Vid Bjursängs Bärodling i Västaboland är man nöjd över att ha tillgång till tillräckligt med inhemsk arbetskraft och enligt Elisif Vennelä intresserar bärplockningen nu fler ungdomar i alla åldrar. Tidigare var man vid Bjursängs Bärodling tvungen att anlita utländsk arbetskraft från Östeuropa, en andel som minskat rejält i år. *Uppgifterna är från YLE:s Internytt (3.6) och finns under webbadressen <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=159726>.*

Pengar till landsbygdens dataförbindelser

Snabba och pålitliga dataförbindelser blir allt viktigare på landsbygden, då de skapar trygghet och gör tillgången till tjänster säkrare. För företagare innebär dataförbindelser en viktig kanal som hjälper dem att nå kunderna långt borta. Den elektroniska ansökan om jordbruksstöd kräver till exempel fungerande dataförbindelser på gårdarna. Nu skall medel på ca 24,6 miljoner euro, som Finland får enligt EU:s återhämtningsplan, användas för landsbygdens bredbandsprojekt. Målet är att bygga en bredbandsförbindelse med 100 megabit som täcker 99 procent av de permanenta bostäderna i landet år 2015. *Läs vidare i jord- och skogsbruksministeriets pressmeddelande (från 3.6) om medel till andra områden på adressen <http://www.maaseutu.fi/attachments/5Hg1vv5ya/ohjelmanmuutos030609landsbygden.fi.pdf>.*

Årets LOKAALI-seminarium ordnas i Vasa

De lokala utvecklarnas nationella jubileumsseminarium hålls detta år lördagen den 3 oktober i Vasa. *Pohjanmaan LOKAALI* är det tredje *LOKAALI*-seminariet i ordningen som ersätter de tidigare ordnade Nationella byadagar och Kylätoiminnan tie-seminariet. Målet är att man allt bättre skall kunna samla såväl landsbygdsutvecklare som övriga medborgaraktivisterna. Under seminariet utses Årets by på riksplanet, Vägvisare för byverksamheten och Årets landsbygdsaktör. Dagen innan, alltså 2.10, ordnas *Byaverksamhetens rådslag*. Som arrangör för *LOKAALI* och *rådslaget* fungerar Byaverksamhet i Finland rf (SYTY) i samarbete med Aktion Österbotten rf och Svensk Byaservice. Men redan torsdagen den 1 oktober kan emellertid den som vill, delta i en diskussion om folkomröstningar och närdemokrati på Vasa arbetarinstitut. För den här tillställningen håller Vasa arbetarinstitut och tankesmedjan Lokus i trådarna. I stort sett hålls torsdagens tillställning på svenska, medan fredagens *rådslag* är tvåspråkigt och lördagens *LOKAALI* finskspråkigt. *Mer info och anmälan kommer att finnas på Aktions och SYTY:s hemsidor www.aktion.fi respektive www.kylatoiminta.fi under sommaren.*

Seminariet Övergripande planering av byar väl mottaget

Målet med seminariet *Övergripande planering av byar* är att ge aktörer inspirerande verktyg för planeringen av byar och lyfta fram byaplanernas roll och möjligheterna att nyttja dessa planer i de olika myndigheternas arbeten. I dagens byaplanering ingår nya aspekter, såsom planläggning och trygghet och det är viktigt att planeringen får en starkare roll och att

man även tar fram nya idéer i utvecklandet av den egna byn. Bland annat det här togs upp i de seminarier kring en övergripande planering av byar som ordnades i Björneborg 23.4 och i Rovaniemi 8.5. Ett liknande seminarium hölls 3.6 i Pieksämäki. Seminariedagarna i Björneborg och Rovaniemi upplevdes som intressanta och faktsäckade. Deltagarna ansåg att de gav goda verktyg som är till hjälp vid utarbetande av byaplaner. Planläggning, säkerhetsplaner, bredband och betydelsen av byaplaner var frågor som deltagarna särskilt uppskattade. Enligt kommentarerna tyckte deltagarna att seminarieprogrammen behandlade tryggheten i vardagen ur flera olika perspektiv. Totalantalet deltagare på seminarierna torde vara över 170. Seminarierna ordnades gemensamt av de regionala organisationerna och landsbygdsnätverksenheter. *Uppgifterna är från landsbygdnätverkets meddelande den 2 juni. Se även adressen <http://www.maaseutu.fi/sv/index/kalenteri.html.stx?year=2009&month=6> angående utbildningarna i juni.*

Tauno Linkoranta tillbaka som byaombud i Egentliga Finlands Byar – Outi Tikkanen ny projektchef för SYTY:s grannhjälsprojekt

Varsinainen-Suomen Kylät ry – Egentliga Finlands Byar rf:s eget projekt *Kylä välittää* är i gång med full fart från början av den här månaden. Inom projektet, som förverkligas i samarbete med landskapen Nyland och Tavastland, strävar man efter att hitta modeller för hur byarnas röst skall höras och serviceformerna fungera även i de nya storkommunerna. Egentliga Finlands Byar inleder projektet på egen risk, emedan man inte erhållit något projektbeslut ännu. I praktiken har Tauno Linkoranta återvänt till sin traditionella post den 1 juni som byaombud (i huvudsyssla) vid Egentliga Finlands Byar. Ny projektchef i Egentliga Finland för Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf:s grannhjälsprojekt *Kylä auttaa ja välittää kriisissä* är Outi Tikkanen. *Uppgifterna är från Egentliga Finlands Byars byabrev 2/2009, utgivet 3.6. Byaorganisationens hemsida finns under adressen <http://www.farma.fi/varsinainen-suomenkylat>.*

Beställ landsbygdsnätverkets årsberättelse 2008

Nätverkets årsberättelse 2008, som publicerats i tryckt form, innehåller information om bl.a. sammansättningen av landsbygdsnätverkets styrgrupp och arbetsgrupper, om nätverkets utbildningar, stimulering av internationaliseringen och om kommunikation. Beställningar kan göras på adressen info@maaseutu.fi. *Uppgifterna är från landsbygdnätverkets meddelande den 2 juni.*

Fånga "talkokrafterna" på bild och delta i "Årets Byabild 2009"

I följd ordnades den här fototävlingen, "Årets Byabild", för första gången och den vinnande bilden var från Bennäs. Årets tävling, som pågår till och med 20.9 och ordnas av Aktion Österbotten rf, har temat "Talkokrafter". Den som sänder in sina alster, bör även skriva en bra motivering till sina bilder. Förra årets bilder kommer att ingå i en utställning under den finlandssvenska föreningsfestivalen 11-12.9. *Uppgifterna finns i ett info från Aktions byaverksamhet. Anvisningar för fototävlingen finns som länk under adress www.byar.fi.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare

som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
